

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Татарско-Ямалинская основная общеобразовательная школа»
Актанышского муниципального района РТ

Обсуждено Руководитель ШМО МБОУ «Татарско-Ямалинская ООШ» АМР РТ _____/А.Ф.Нургалиева/ Проткол №_____ от «____»_____20____г.	Согласовано Заместитель директора по ВР МБОУ «Татарско-Ямалинская ООШ» _____/А.Ф.Нургалиева/ «____»_____20____г.	Утверждаю Директор МБОУ «Татарско-Ямалинская ООШ» АМР РТ _____/Г.Г.Файрушина/ Приказ №_____ От «____»_____20____г.
---	--	---

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат: 00EBA82ED01C38AA0FDF351320561AC6BE
Владелец: Файрушина Гульназ Гилмегаяновна
Действителен с 22.12.2022 до 16.03.2024

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по курсу внеурочной деятельности «Театр»
для основного общего образования

Рассмотрено на заседании
педагогического совета.

Протокол №____ от «____»_____20____г.

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

Театр – сэнгатынең бер төре. Ул үз эченә әдәбият, музыка, бию, сынлысэнгатыне берләштерә. Сэнгатыле сөйләм формалаштырганда балага белем бирү шартлары гына түгел, ә аларны эшкәртәргә һәм үзләренең карашы билгеләргә дә мөмкинлек бирә. Моның өчен иң әйбәт чара булып театральләштергән шөгыйльләр тора. Театр иң демократик, яшь үзенчәлекләренә туры килерлек сэнгаты төре. Ул педагогик һәм психологик актуаль проблемаларны хәл итәргә булыша. Алар әхлак тәрбиясе бирергә, коммуникатив шәхес формалаштырырга, күзаллау, фантазия, инициатива, фикер йөртүгә, туган телне яратырга ярдәм итә. Театр сэнгате аша балалар образлар, тавыш, буяу аркылы әйләнә-тирә белән танышалар, зәвык һәм әхлак тәрбиясе алалар. Тормышның көзгесе булган әлеге сэнгаты укучыларны яңа хисләр, белемнәр, күнекмәләр белән баатырга, матур әдәбиятка кызыксынуятырга, сүз байлыгы, сөйләм телен үстерергә ярдәм итә.

Бүгенге көндә үсеп килүче яшь буынны халкыбызның традицияләре үрнәгендә тәрбияләү- мөһим бурычларның берсе. Балага милли горейф- гадәтләр, милли традицияләр никадәр иртәрәк бирелсә, ул шәхес буларак шулкадәр көчле, телен, илен, милләтен сөя белүче булып үсәчәк. Үз телен, милләтен, мәдәниятен белеп, аңа хөрмәт белән карый белүче генә башка милләт вәкилләрен, аларның горейф-гадәтләрен ихтирам итә белә. Туган телне, милли мәдәниятне өйрәнәп һәм янәшә яшәүче башка халыкларның да теленә, мәдәниятенә, милли традицияләренә тирән ихтирам белән карый белүче балалар безнең мәгариф һәм милли мәдәниятне үстерүнең нигез ташын тәшкит итәргә тиеш.

“Театр – яктылыкка, нурга илтә” түгәрәге укучыларның сәләтләрен ачарга, уй- хыялларын үстерергә мөмкинлек бирә, матурлыкны күрә белергә өйрәтә, ижади эшчәнлекне баата.

Адәм баласы, укучылар хисләр дәрәҗәсында яши, әйләнә-тирәдә булган вакыйгаларны йөрәге аша үткәрә. Бүгенге укучыларның күнел түрләренә үтеп кереп, аны уйланырга, нәтижә чыгарырга, сабак алырга ярдәм итүче иң кулай ысулларның берсе театр сэнгате дип уйлыйм. Жәмгыятьтә үз урыннарын табу, тормышның тайгак юлларында абынмау, үз кыйблаларын саклап калу, иң мөһиме камил шәхес тәрбияләү бурычы өстендә эшләү күз алдында тотыла.

Дәрестән тыш эшчәнлек төрле формада үткәрелә. Күбрәк теоретик һәм практик юнәлештә эш башкарыла. Дәрес-әңгәмә, дәрес-очрашу, дәрес- экскурсияләр үткәрү дә күздә тотыла. Төп игътибар балаларның ижади сәләтен үстерүгә, аларны милли жанлы, милли рухлы итеп тәрбияләүгә, сэнгатыле һәм образлы сөйләм формалаштыруга, мөстәкыйль шәхес үстерүгә, әзерләүгә юнәлтелә.

Актер, журналист һөнәрен үзләштерергә теләүчеләр өчен
курсның әһәмияте мөһим.

Максаты :

1. Укучыларны татар театр сэнгатен аңларга һәм образларны ижәт итәргә өйрәтү.
2. Татар театры тарихы, анын беренче карлыгачлары, беренчел адымнары белән кызыксыну хисләре уяту.
3. Татар театры сэнгатенә мэхәббәт тәрбияләү, әхлак сыйфатлары формалаштыру, киләчәк тормышка әзерләү.
4. Сэнгатъле уку һәм сөйләм күнекмәләрен үстерү.
5. Ижәди сәләтләрен үстерү һәм тирәнәйтү.

Бурычлары :

1. Театр сэнгатенең мэгънәсен аңлауларына ирешү.
2. Образларны тормышчан ижәт итү серләренә төшендерү.
3. Театрның үткән юлын, аның беренче яралгыларын аңлауларына ирешү.
4. Драма жанрының төрләрен аера алуларын булдыру.
5. Классик әсәрләр сәхнәләштерү.
6. Төрле бәйге-ярышларда, ата-аналар алдында чыгышлар ясау.
7. Сүз сэнгатеннән алган белемнәрен тагы да тирәнәйтү, гомумиләштерү.

Тематик планлаштыру

№	Бүлек исеме
1	Кереш дәрес.
2	Татар театры тарихы.
3	Татар театрының бүгенгесе, киләчәге.
4	Теория.
5	Сәхнә серләре.
6	«Беренче театр» әсәре.
7	Экскурсия.
8	Туфан Миңнуллин әсәрләрен сәхнәләштерү.
9	Йомгаклау.

Укучы эшли, башкара белергә тиеш :

1. Театр сэнгатен башка сэнгатъ төрләреннән аера.
2. Татар театры тарихы, үткән юлы белән таныш.
3. Сэнгатъле сөйли, образга керә.
4. Актерлык талантына ия.
5. Ижәди һәм мөстәкыйль, үз киңәшләрен башкаларга да бирә ала.
6. Драма төрләрен аера, классик әсәрләргә аңлый.
7. Сәхнә тормышы белән таныш, башка милләт театрлары белән дөкызыксына.

**Курсның эчтәлеге
Календарь-тематик
планлаштыру**

№	Дәреснең темасы	Сәгатьләр саны	Дәресне үткөрү вакыты	Искәрмә
			Календарь вакыты	Фактик вакыты
Кереш дәрес				
1	Кереш дәрес. Сәнгать төре буларак театр. Татар театр сәнгатенең роле, әһәмияте.	1		
2	Театр сәнгатенең төп үзенчәлеге.	1		
Татар театры тарихы				
3	Татар театры тарихы, аның беренче адымнары, үткән юлы.	1		
4	Татар театрының ачык рәвештә куелу тарихы	1		
5	Беренче драматурглар ижаты. Габдрахман Ильяси, Фатих Халиди, Гаяз Исхакый, Галиәсгар Камал, Кәрим Тинчурин.	1		
6	Театрның беренче карлыгачлары.	1		
7	«Сәяр» труппасы, аның ижаты, йолдызлары	1		
8	Татар Дәүләт театры, аның беренче ижат труппасы.	1		
Татар театрының бүгенгесе, киләчәге				
9	Татар театрының бүгенгесе, киләчәге.	1		
10	Г.Камал һәм К.Тинчурин театры эшчәнлеге.	1		
11	М.Жәлил опера һәм балет театры, Яшь тамашачылар театрлары тарихы, эшчәнлеге.	1		
12	“Әкият” курчак театры			
13	Минзәлә һәм Әлмәт театрлары.	1		
14	Якташ актерларыбыз ижаты.	1		
15	Бүгенге драматурглар, аларның ижат алымнары.	1		
16	Театр сәнгатенә өлеш керткән актерлар, актрисалар, режисерлар.			
Теория				
17	Драма жанрлары: трагедия, драма, мелодрама	1		
18	Комедия, водевиль.	1		
19	Сюжет. Композиция. Төенләнеш. Чишелеш.	1		
20	Конфликт. Ремарка.	1		
Сәхнә серләре				

21	Сөйләм үзенчәлекләре.	1		
22	Сәнгатьле сөйләм үстерү	1		
23	Интонация. Басым.	1		
24	Сәхнәдә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре.	1		
25	Мимика бирү юллары.	1		
26	Хисләрне җиткерү алымнары.			
Классик спектакльләр				
27	Г.Камал ижаты белән танышу. “Беренче театр” эсәрен карау.			
28	Г.Исхакыйның “Зөләйха” спектаклендә образларның үзенчәлекләре.			
29	К.Тинчуринның “Зәңгәр шәл” спектаклендә образларның бер-берсе белән бәйләнеше.			
30	Г.Камал театрына экскурсия			
31	Шәриф Хөсәенов ижаты белән танышу. “Әни килде” спектаклен карау			
32	Аяз Гыйләҗевның “Өч аршин жир”, “Көттереп искән җил” спектакльләренә тәрбияви әһәмияте.			
33	Туфан Миңнуллин язган спектакльләренә актуальлеге.			
34	Т.Миңнуллинның “Хушыгыз!” спектаклен сәхнәләштерү.			
35	Үткәннәргә гомумиләштереп кабатлау, йомгаклау.			

Уку елы ахырында укучылар белергә тиеш :

1. Театр сәнгате, аның төп үзенчәлеге.
2. Татар театр сәнгате, аның тәүге адымнары, формалашу чоры, үткән юлы.
3. Милли театрыбыз, аның беренче карлыгачлары (Язучы-драматурглары, артист-актерлары, режиссерлары).
4. Драма жанрлары.
5. Классик драма эсәрләре, классик драматурглар ижаты.
6. Актерлык бурычы, образга керү һәм тоемлап сөйләү.
7. Режиссер күрсәтмәләрен аңлый, үти белү.
8. Мәдәниятне аңлый белүче, ижади талантлы, эхлак сыйфатларына ия кешебулу.

Лист согласования к документу № 7 от 08.11.2023
Инициатор согласования: Файрушина Г.Г. Директор
Согласование инициировано: 08.11.2023 12:04

Лист согласования

Тип согласования: **последовательное**

№	ФИО	Срок согласования	Результат согласования	Замечания
1	Файрушина Г.Г.		 Подписано 08.11.2023 - 12:05	-